

ABONAMENTUL :

Pe un an . . . 80— Cor.
 Pe jumătate an . . . 40—
 Pe 3 luni . . . 20—
 Pe o lună . . . 7—
 Pentru România și străinătate :
 Pe un an . . . 100 franci
 Telefon
 pentru oraș și interarbas
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
 și ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinzi Nr. 1 a.

INSERȚIUNILE
 se primesc la administrație.
 Mulțumite publice și Lo
 deschis costă șirul 1 Gor.
 Manuscrisurile nu se în-
 napolază.

Societatea popoarelor.

Problemele conferinței de pace culminează fără îndoială în acel punct al programului ei, care țintește înființarea alianței popoarelor. Esperiențele triste ale europenilor de-o parte, mîntea luminată a lui Wilson de altă parte, au slevat, pentru asigurarea păcii acest remediu, ce pare în adevăr a fi cel mai sigur contra eventualelor mișcări politice cari ar desechilibra și periclita pacea viitoare a popoarelor Europei. Dacă ne cugetăm mai cu dinadinsul asupra situațiunii internaționale — ne putem da ușor seama, că atât Rusia neconsolidată încă, precum și puterile centrale trecute printr'o transformare radicală, deoamdată nu prezintă pentru pacea și echilibrul necesar al omenimii, nici garanțele cele mai minimale.

Războiului, pierdut azi de acei cari l-au pornit, și cari asemenea cartoforului pătimas și-au pus tot avutul pe o singură carte, — revoluțiunea i-a urmat ca ceva natural. Revoluțiunea aceasta sângeroasă este însă modul necesar de primenire a spiritelor — este evoluțiunea în spre bine a părții păcătoase de lume, care îndrumată fiind mereu în ogașe nouă, va nimeri mai curând sau mai târziu drumul binelui. Stările din Rusia oricât de grozave și oricât de complicate ni-se par, se vor cristaliza mai curând decât putem crede. Este doar în natura ființei omenesti să progreseze, chiar și în contra voinței sale, conștiinței sale. Putem spune chiar, că cu cât zguduirile sunt mai mari cu atât regenerarea va fi mai adevărată.

Infrângerea puterilor centrale însemnează învingerea binelui asupra răului. Învingătorii de azi pe lângă bucuria și mândria ce-o merită și de care-și fac parte, poartă la inimă soarta viitoare a lumii întregi. Pentru nebușia alor câteva familii de despoți și mișei, nu vor să pedepsească o parte întreagă din omenime. Precum se eschid din sânul familiilor mari elementele netrebnice așa și Ententa va isola din alianța popoarelor pe aceia, cari s'au dovedit de elemente de disordine, pentrucă după vremurile lungi de risipă trebuie să urmeze o eră de muncă neasemănat mai intensivă. După era nedreptăților întronate din veacuri, trebuie să urmeze era tuturor libertăților.

Marea conferință de pace și-a făcut program din aceste cerințe ale timpurilor, și ale dreptății. Au fost războaie și până acuma, s'au ținut și până acuma conferințe de pace, dar concepția acelor conferințe nu poate fi invocată nici ca icoană palidă a celei de acum. — Conferințele acele au avut totdeauna caracter egoist, fiind inese izvorul sigur al turburărilor, războaielor viitoare.

Dacă studiem puțin atitudinea actuală a popoarelor cari au înghebat așanumitele puteri centrale contra Ententei, ce vedem? Să luăm ca pildă, fiindcă ne și interesează mai de aproape, viața politică maghiară. Acest popor, care patru ani și jumătate, s'a făcut surd față de cuvântul binelui și orb față de lumina adevărului — e incapabil azi de-a în-

telege scopurile conferinței de pace. Ei zic așa: dacă nu mai sunt granițele de o mie de ani ale Ungariei, să nu mai fie nici o graniță. Dacă nu mai e permis să fim noi singuri domni și toate popoarele din vecinătatea noastră servii noștri, — atunci să întronăm cosmopolitismul, — comunismul chiar. Aceasta este însă o răstălmăcire imposibilă a ideilor cari servesc de bază întregului program al conferinței de pace, care în granițele etnice vrea să asigure pentru totdeauna, tuturor popoarelor Europei, desvoltarea vieții lor publice propășirea lor liberă. Pentru nici unul dintre acei mari bărbați, chemați a orându-i noua eră a vieții popoarelor, democratizarea nu însemnează comunismul interpretat de Maghiari. Din contră. Conferința de pace va sili popoarele cari până azi au eserciat asupra altor neamuri dreptul pumnului, să renunțe la stăpânirea ilegală de pân'acum. Intre condițiunile prin cari intenționează conferința de pace asigurarea păcii viitoare universale, prevede și dispariția partidelor istorice, cari reprezintă spiritul din care a răsărit nenorocirea de acum a lumii.

Ententa biruitoare, străbătută de aceste idei înalte omenesti și după încheierea războiului va rămânea unită într'un bloc solidar — numit societatea popoarelor. În această alianță, vor avea intrare doar acele popoare, cari se dovedesc de elemente de ordine, de elemente democratice; toți ceilalți sunt dușmanii acestei ligi, care îi va izola și-i va sili să-și împroprieze programul exigențelor moderne ale vieții de stat, și în urmă totuș vor trebui să intre în ea.

Prin încheierea alianței popoarelor, conferința de pace va asigura, precum în familie se face pe seama indivizilor, așa pe seama popoarelor, fiecărui separat, drepturile sale naționale într'un stat al său. Liga aceasta a popoarelor va fi nu numai o alianță ci și un for comun și suprem de judecată, înaintea căruia vor fi aduse în viitor toate chestiunile de controversă dintre popoare.

Acest for înalt, tocmai fiindcă se formează din reprezentanții tuturor popoarelor, va fi un for în stare să aplaneze cu ușurință și cu dreptate eventualele conflicte viitoare. Popoarele dovedite de elemente de disordine cari deci nu vor fi primite în alianță, se vor afla de acum înainte față în față cu întreaga liga popoarelor, a toată lumea civilizată. La conferința de pace azi iau parte activă doar popoarele din alianță. Santinela civilizațiunii din răsăritul Europei, România-mare este și ea acolo, fiindcă este țara libertăților.

Evenimentele zilei.

DOI GENERALI FRANCEZI IN ARAD.

La ora 2 și jum. d. a. regimentul francez prim de vânători de Africa, sub comanda maiorului Massiet, s'a postat pe bulevardul Andrássy dela cafeneaua Centrală până în piața din fața Casei orașului. La orele 3 precis a sosit dinspre Ardeal un automobil în care se aflau generalul de brigadă Gambetta și generalul de diviziune Farret. În fața cafenelei Centrala au

coborât și au trecut în revistă două escadroane ale regimentului prim.

Lume imensă admira ținuta soldaților francezi și disciplina lor aspră. Defilarea a reușit perfect.

Generalii Gambetta și Farret, după defilare au plecat în strada Fabian și au descins în casa dlui dr Ștefan C. Pop. Aici au fost primiți în audiență dd. Varjassy, comisarul guvernial, dr. Angel, primarul orașului și dr Iustin Marsău, v.-președintele Consiliului național român comitatens.

Dnii generali s'au lăsat informați în amănunte despre situația din oraș și împrejurime.

FABRICA DE ȘTIRI..

Cât crezământ merită știrile colportate de ziarele maghiare?

Nici înainte n'a fost altfel, — dar de câteva zile încoaci ziaristica maghiară par'că vrea s'ajungă recordul neatins încă în ziaristica mondială, fără să observe — bine înțeles — că depășește în felul acesta orice margine a bunului simț. Puțin ne-ar importa în urma urmelor toată afacerea, dacă n'ar fi la mijloc tendința pronunțată de-a restălmăci chestiile românești și prin aceasta și tendința de-a strecura în sufletele românești bănuiele, neîncredere, ba chiar și desperarea. Că de altă parte în opinia publică maghiară se nutrește și potențează agitația sufletească, ura și pornirile pe acte de volnicii, treaba lor, — ei vor vedea, când se vor desmeteci. Poporul românesc are o conștiință națională puternică și după veacuri mai are și o convingere formată și bineprecizată, dela care nu poate fi abătut cu nici un fel de armă, cu atât mai puțin de mijloace cari își tradează cât de coloz arama. Cât pentru noi — așadar — ziaristica maghiară poate să fabrice mai departe, cum îi va plăcea; finem totuș să fixăm aici câteva acte de desperare, ca documente ale vremii, pentrucă toți oamenii de bine să știe ce crezământ au să dea știrilor eșite din cea mai nouă fabrică.

Scrutând adecă după originea acestor știri, ițele duc la Budapesta (înainte vreme Clujul își aroga talentul fabricării) și se opresc la cutare masă verde, unde zice-se ar fi stațiunea de radiotelegrafie cu New-Yorkul. Și fabrica — pe semne — nu e în criză de muncitori, căci știrile se țin lanț. — Iată câteva :

Se anunță din Bern, că guvernul francez a trimis din încredințarea conferinței de pace o telegramă de mare importanță loc.-colonelului Vyx, comandantului comisiei militare a ententei în Budapesta. Guvernul francez provoacă în telegrama aceasta pe loc.-colonelul Vyx să ia dispozițiile necesare, ca națiunile vecine ale Ungariei, să respecte condițiile de armistițiu, să evacueze teritoriile locuite de Maghiari și să se retragă în dosul liniei de demarcație. — Am căutat să ne convingem despre adevăritatea acestei știri. Din isvor bine informat am aflat, că loc.-colonelul Vyx a chemat la sine pe locuitorul delegatului din Budapesta a guvernului ceho-slovac și i-a comunicat să ia măsurile necesare la guvernul său pentru executarea ordinelor conferinței de pace. Așa știm, că loc.-colonelul Vyx a dat delegatului ceho-slovac un termen de 24 ore, ca să se nceapă retragerea trupelor cehe din teritoriile maghiare. Provoacă în acelaș înțeles vor primi și Români și Sârbi.

*Pân'aci o știre, trimbișată în toate zia-
rele maghinre, cu litere mari, cu titlu cât
pumnul, la loc de frunte, comentată și în
articol de fond etc., ca apoi la sfârșitul ori
în corpul ziarului, cu litere mici — în
aceeaș zi — să fie desmințită astfel.*

Politikai Hiradó a primit din loc compe-
tent imputernicirea de-a comunica: Informa-
ția din Bern, că guvernul francez a trimis te-
legramă loc. colonelului Vyx ordonând eva-
cuarea teritoriilor peste linia demarcațională,
în forma aceasta nu corespunde adevărului.

*Cine observă desmințirea bine, cine nu
cu atât mai bine! — așa își zic ei.*

Altă știre, tot atât de încornurată:

Căpitanul francez Ameil a sosit din Budapesta
în Ardeal (la Cluj) din incredința loc. colone-
lului Vyx, ca să cerceteze plângerile Maghiarilor,
— zadarnică a fost însă orice intervenție, pentru
că Românii nu i-au dat atenție. Aplicarea pedepsei cu
bățul intelectualilor, era la ordinea zilei. Când că-
pitanul francez a protestat energic contra acestui
procedeu, Românii l-au deținut și pe el. Generalul
Berthelot a pășit cu toată energia în fața procedu-
lului acestuia și Românii l-au eliberat pe căpita-
nul francez numai la protestul generalului. Când
comenduirea română a fost trasă la răspundere, a
motivată deținerea cu aceea, că Ameil, căpitanul, a
conspirat cu Maghiarii. Ententa a pretins acum dela
Români să-și schimbe întreaga atitudine de până
aci față de Maghiari și să nu depășească în nici
o direcție dispozițiile contractului de armistițiu.

*Câte coloane nu scriu și despre a-
ceasta »faptă a Românilor« ziarele ma-
ghiare... Vyx, Ameil, Românii, Berthelot...
Se joacă cu cinstea oamenilor și cu cinstea
armatei românești, fără nici un scrupul, ca
apoi în câteva șire, vârâte în vreun loc unde
să nu atragă prea mult atenția, să des-
mintă totul:*

Politikai Hiradó anunță: Numărul de azi
al unul ziar de seară (toate ziarele — N. R.)
publică o telegramă din Cluj, că Ameil, căpi-
tan francez, a plecat în Ardeal ca să cerceteze
plângerile Maghiarilor. La loc competent se
constată, că n'au știre despre o călătorie ofi-
cială cu acest scop a căp. francez Ameil. Ști-
rea comunicată în telegramă, că oficerul fran-
cez a fost deținut în Ardeal sau că, Românii
fiind trași la răspundere, s'ar fi aflat vre-o
conspirație a oficerului francez cu Maghiarii,
peste tot nu corespunde adevărului și întrea-
gă știrea e o invenție fără nici un temei.

*Asemenea invenții bâjbăie în legătură
cu eliberarea faimosului Apáthy, ca în clipa
următoare să se spună chiar contrarul. Și
ne gândim — într'adevăr — dacă cu chestii
de capitală importanță se urmează un joc
atât de puțin demn, tendențios în gradul
cel mai înalt, ce să zicem despre multe alte
știri grosolane ce le pune pe hârtia răbduriei
fabrica de știri...*

Revoluția a apucat iarăș putere în Germania.

Leipzig. — În ședința sfatului muncitorilor și
soldaților, socialistul independent Seger prezidând,
a anunțat reînbucnirea revoluției.

Berlin. — În gara Lesterfeld o companie de
voluntari s'a ciocnit cu Spartachiștii. Spartachiștii
au încercat să oprească invagonea companiei de
voluntari pentru frontul polon. Spartachiștii au fost
însă desarmați.

Conflictul polono-ucrainian.

Misiunea care s'a dus să studieze conflictul în-
tre Polonia și Ucraina, a sosit la Oswiomic. Ea
a fost primită de reprezentanții ministerului polo-
nez și de delegații militari. Publicul i-a tăcut mari

Polonezii prizoniți de germani.

Din Zürich se anunță: Șase fruntași polonezi au
fost arestați de autoritățile germane în districtele
Karthus și Putzig, acuzați de înaltă trădare. Ei au
fost închiși în fortăreața Weichscimunde.

Pe de altă parte se semnalează numeroase ca-
zuri de cruzimi comise de soldații germani.

Intellectualii polonezi din districtul Wschova au
fost duși în Germania încetușăți.

Germania internează pe toți tinerii dela 17 ani.

Conflict între Albania și Jugo-Slavi.

Ziarul *Corriere* află din Scutari (Albania) că
sunt conflicte între Albanezi și Jugoslavi.

Albanezii din Scutari refuză să adereze la Adu-
narea din Podgorita spre a detrona pe regele Mun-
tenegrului.

Fiume va aparține Italiei.

Ziarul *Il Giornale* are informația, că Vio, pri-
marul orașului Fiume a declarat în ședința Con-
siliului național italian: Spuneți tuturor locuitorilor
din Fiume, că s'a rezolvit chestia orașului Fiume
și încă așa, că Fiume va aparține la Italia.

Declarația a fost primită cu mare însuflețire.

Alianța anglo-japoneză.

În conferința de pace Anglia și-a schimbat atitu-
dinea sa față de Japonia. Japonia pretinde adevă-
tă pentru sine Tiau-tschau (fostă colonie germană), o
pretinde însă pentru sine și China. Japonia numai
în acel caz e aplicată să abdică de această colo-
nie, dacă ar primi două porturi pe litoralul Sibe-
riei. Wilson a protestat împotriva acestor preten-
ziuni, cari sunt contrare celor 14 puncte fixate și
dreptului de liberă dispunere al popoarelor. — În
ce privește convenția secretă încheiată între Bri-
tania-mare și Japonia referitor la Oceanul-Pacific
știri demne de încredere spun, că ar avea valoare
numai pentru anul acela.

Tot așa ar fi și cu convențiile secrete încheiate
cu România și Franța referitor la Bulgaria și Si-
ria, deoarece convențiile acestea nu cadrează cu
principiile fundamentale ale ligei popoarelor. Bri-
tania-mare n'ar putea sprijini ideea ligei, dacă ar
satisface îndatoririle luate în convențiile secrete.
Alianța anglo-japoneză s'a încheiat atunci, când
Anglia avea lipsă de Japonia ca să apere India îm-
potriva Rusiei, în răstimp însă Anglia s'a convins
că adevăratul pericol o amenință dinspre Germa-
nia. Din acest motiv Anglia consideră alianța cu
Japonia de superfluă, ceea ce s'a dovedit și atunci,
când Anglia s'a opus ideii de-a cere trupe japo-
neze pentru frontul apusean.

Schimbări în Rusia.

Alianții n'au primit încă răspuns la recercarea,
ca grupurile dela putere din Rusia să se ntru-
nească la o consfătuire pe insulele Prinkipo (în
Marea Marmara). Se presupune din faptul acesta,
că Rusia va trece încurând peste schimbări radi-
cale.

America în ajutorul Europei.

În urma unei convenții între America și Svițera,
America va transporta Svițerei până la sfârșitul
lui Septemvrie 653.000 tone de alimente, în schimb
Svițera va trimite Americii 5000 de vite cornute.
Statelor neutre europene America le va da 200.000
tone surogat de nutreț.

Exkaiserul Wilhelm.

Semioficial se desminte din Berlin știrea, că
Germania ar urma tratative cu Olanda pentru trans-
portarea exkaiserului Wilhelm în India-olandeză.

Guvernul olandez la conferința de pace.

Guvernul olandez a înaintat un memorandum con-
ferinței de pace în chestia alianței popoarelor. A-
celaș guvern a primit asigurări, că va fi chemat la
toate desbaterile ce se refer la Olanda.

**Conferința a decis în principiu chestia drep-
tului de liberă dispunere a națiunilor.**

Newyork. — *Comisia specială a conferinței
de pace a ascultat ieri pe delegații poloni, iar
după aceștia a ascultat propunerile lui Benes pri-*

*vitoare la hotarele statului ceho-slovac. Benes a
prezentat statistica sa, conform căreia în Boo-
mia sunt 10 milioane Cehi și 3 milioane Ger-
mani: Comisia a primit statistica aceasta decla-
rându-o de autentică, dar n'a primit statistica
germană, pe care o consideră de falsă. Acest
punct de vedere al comisiei e de foarte mare
importanță pentru aranjarea afacerilor din Bal-
cani, pentru că decide în principiu chestia drep-
tului de liberă dispunere a națiunilor.*

*Primministrul Orlando a declarat, că Italia
poate să arate la Adriatică un număr mai mare,
decât Cehii în Boemia.*

*Președintele Wilson a conferat astăzi cu
Orlando și generalul Diaz, din ce apare că pro-
xima ședință va debata chestia Mării Adriatice
Orlando a declarat, că Italia are încredere, că
Wilson va decide în chestia Adriatice conform
dreptății și va lua în considerare jertfele imense
aduse de Italia, și-i va implini cererea, pe care
o formulează numai din necesitate națională.*

Declarațiile dlui ministru dr Erdélyi.

**Avertismentul Ententei. — Apáthy organizator al
mișcărilor bolșeviste. — Perfidia presei maghiare.**

*Budapesta. — Ministrul plenipotențiat al
Consiliului Dirigent, d. dr Ioan Erdélyi s'a în-
tors alaltăieri dela Sibiu, ieri reluând conduce-
rea afacerilor legațiunii, redactorii gazetelor
maghiare au asaltat localul legațiunii, cerând
să fie primiți.*

*D. ministru primindu-l pe reprezentantul lui
Déli Hirap i-a declarat privitor la avertismen-
tul Ententei:*

*Telegrama Ententei nu se referă la noi, de-
oarece noi, Românii n'am fost chemați la tratati-
vele de armistițiu urmate cu Ungaria. Contra-
tele încheiate cu prilejul acestor tratative pot
obliga Ungaria față de Ententă și reciproc, dar
în nici un caz pe noi.*

*Privitor la dreptul Ententei de a pretinde
dela Români retragerea după linia demarcațio-
nală d. ministru a răspuns că chiar din motivele
amintite Ententa nu are acest drept.*

*Privitor la știrile despre eliberarea lui A-
páthy d. ministru a declarat:*

*Nici vorbă. Lui Apáthy nu-i vom reda liber-
tatea deoarece s'a dovedit că el a pus la cale a-
gitații bolșeviste. El a trimis subprefectului din
Sibiu foi volante bolșeviste, poruncindu-i, ca să
le răspândească între soldații români. Subpre-
fectul însă a fost atât de cuminte și nu s'a lăsat
amăgit de Apáthy. Când s'a aflat în pivnița sub-
prefectului foile volante, acesta a recunoscut că
Apáthy i le-a trimis. Despre Apáthy s'a mai do-
vedit că el e autorul moral al ciocnirii dela Ti-
gani, afară de aceasta la porunca lui au fost
rupte șinele căii ferate lângă Huedin. Pentru
toate aceste il va judeca tribunalul militar.*

*Fiind întrebat și privitor la știrile alarmante
și defaimatoare publicate zilnic de presa ma-
ghiară, d. ministru a răspuns în ton de tot re-
voltat:*

*E infamie a scrie și a lansa astfel de min-
ciuni și calomnii. Fac un serviciu tare pros
Maghiarimei acei, cari cu astfel de articole co-
mandate și inspirate doresc să lupte pentru in-
tegritatea teritorială a Ungariei. (D. ministru s
referă la articolul infam apărut ieri în Az Es
pe care-l vom da în numărul de mâine).*

Comunicat oficial din 25 Ianuarie 1919

1) În Bucovina și Transilvania, situația
neschimbată.

2) În Basarabia de nord, se continuă
operațiile contra bandelor bolșeviste. S'a
reocupat satele: Naslavcea, Lincăuți, Codru
și Ataki, capturându-se multe arme, mitrali-
ere și un tun.

Pierderile bolșevicilor până în prezent
cifrează la 400 morți.

În regiunea Hotinului, operațiunile cu-
tinuă.

În celelalte regiuni liniște completă.

M. C. G.

Conferința din Paris.

Le Temps din 21 Ianuarie scrie la loc de frunte:

Obiectivul principal al armatelor dușmane, Parisul, are fericirea de-a găzdui astăzi Conferința Statelor victorioase. Guvernele aliate și asociate printr'un sentiment unanim s'au decis să se întrunească la noi. Azi dăpa amezi, la deschiderea primei ședințe, președintele Republicei le-a mulțumit pentru onoarea ce aduc țării noastre. A reamintit unul dintre titlurile cărui îi datorește Franța acest privilegiu: ca este aceea, care a plătit morții, cel mai scump tribut.

„In mâinile DVoastră este depusă cinstea lumii întregi”, a mai spus adresându-se delegaților. Cinste fără precedent, responsabilitate imensă! Acest privilegiu însă, ca și acela acordat Franței, a fost plătit cu suferințe meritate și crude sacrificii. Popoarele învingătoare au un conducător neclintit: conștiința lor, care prin școala suferinței a devenit mai lămurită și mai imperioasă. Printre bărbații de stat adunați astăzi în sala aurită de pe cheiul d'Orsay, nu este nici unul, care în cursul acestui războiu să nu fi petrecut cele mai tragice momente: la Paris în luna August 1914, ca și la Doullens în Martie 1918; în Italia în toamna anului 1917, ca și în Anglia în cursul primăverii trecute; la Corfu ca și la Sainte-Adresse, la Salonic ca și la Iași, chiar la Washington, unde presidentul Wilson în câteva clipe decise expediarea în Europa a unei armate de 300.000 oameni în fiecare lună, când Germanii amenințau s'ajungă coasta Picardei înainte cu abia zece luni. Dacă ar putea fi expus pe masă înaintea Conferinței icoana tuturor suferințelor îndurate de popoare și armată pentru isbânda victoriei, ce îngrozitor măcel s'ar înfățișa printre popoarele de pace! Sosiți aici, războiul este o oroare împreună cu tot ce l'a provocat.

Așadar cu drept cuvânt președintele Republicei, vorbind în numele tuturor a respins cu solemnitate toate tendințele imperia- liste. „Dacă DVoastră aveți să schimbați cartă lumea a — spus între altele, o faceți în numele popoarelor și cu condiția de-a exprima cu credință gândul lor; de-a respecta

drepturile națiunilor mici și mari, de a le dărui libera dispunere asupra sortii lor și a-le împăca cu dreptul sfânt al minorității etnic și religios”. Aceasta datorință nu este decât pe placul statelor cari au intrat în războiu pentru apărarea existenței, și independenței lor sau a cauzei dreptății generale. Acestor drepturi nu i-se pot asocia ceilalți, nici complicități agresivului. Din acest motiv este just și necesar ca singur statele victorioase să asiste la Conferința care va fixa stipulațiile esențiale ale păcii: „Ceeace vă dă toate calitățile de-a restabili o pace dreaptă, zise D. Poincaré către membri Conferinței, este faptul că nici unul din popoarele ale căror mandatar sunteti, n'a căzut în nedreptate. Omenimea poate avea toată încrederea în DVoastră, pentrucă nu faceți parte din aceia cari au violat drepturile omenimei”.

Se pune chestiunea de-a justifica aceasta încredere generală. Conferința se începe — notează președintele Republicei — chiar în ziua aniversării când imperiul german fu proclamat în palatul din Versailles. Abia patruzeci și opt de ani au trecut de-atunci — același timp ca și între Congresul dela Viena și venirea lui Bismarck la putere. Cu toate acestea la 1871, Bismarck credea întărită opera lui pentru eternitate, dând drept legătură unității germane posesiunea celor două provincii răpite dela noi. Imperiul fondat în chipul acesta, cade astăzi la pământ „Născut din nedreptate, s'a sfârșit prin zdrobirea totală”. Germania n'a găsit decât un mijloc de-a evita catastrofa militară desăvârșită: acela de-a fi cerut armistițiul, adică de-a capitula. Așadar victoria națiunilor libere este desăvârșită. „Din aceasta desăvârșită victorie, continuă D. Poincaré, rămâne de-a trage astăzi consecințele în interesul și dreptatea păcii”. Da, consecințe generale, garanțe definitive, iată ce așteaptă omenimea.

Președintele Republicei a înșirat obiectele principale ale acestei așteptări: sancțiunea împotriva vinovaților, siguranța în contra reîntoarcerii agresivului, restituirea și reparația ce se datorește victimelor, mijloacele de trai ce trebuiesc date nouilor state. A anun-

țat Liga națiunilor — Ligă care nu poate fi fondată decât de popoarele victorioase — ca și însăș pacea, însă care va avea un instrument al păcii și nu o armă de răzbunare sau dominație: „Aceasta asociație internațională, în viitor nu va fi diriguată de nimeni, firese însă că nici nu va avea porțile închise pentru nimeni, însă organizată de către națiunile cari s'au jertfit pentru apărarea dreptății, dela ele va primi statutele și regulile sale fundamentale; ea va fixa condițiile cărora se vor supune aderentii ei imediați și cei din viitor; și având ca scop principal de-a preveni — în măsura posibilă — reînceperea războaielor, înainte de toate va căuta să se respecteze pacea ce veți statori-o”. A face să se respecteze pacea: iată marea problemă. La ce ar servi deliberarea și ar convia pacea la această deliberare, dacă decisiunile luate nu vor avea forța legilor! Popoarele luate ca martori la atâta speranță, n'ar pardona niciodată o asemenea decepție.

Nu este decât un singur chip de-ale cruța de aceasta: „Solidaritatea care ne-a unit în cursul războiului și care ne-a adus succesul armelor noastre, trebuie să se mențină în întregime și în timpul pertractărilor și după iscălirea tratatului.” Pronunțând aceste cuvinte dela deschiderea Conferinței chiar, președintele Republicei a răspuns sentimentului tuturor cari cunosc istoria, tuturor cari observă Germania de astăzi, și tuturor cari vor o pace loială și cuminte. Scrisă sau nu, o legătură de onoare leagă pentru viitor toate națiunile ai căror delegați s'au adunat astăzi. În particular unește cele cinci mari puteri cari vor avea rolul important și greu de-a conduce deliberațiunile. Aceste puteri, prin însăși importanța și forța afacerilor, devin mandatarii sau arbitrarii lumii întregi. Ele sunt chemate să vegheze în deplină solidaritate asupra ordinii pe care vor institui-o.

Un pericol dezastruos.

Stagnarea înmulțirii populației.

Reprivind statisticile celor căzuți în războiul mondial, vedem că ajunge cifra dureroasă la aproape 20 milioane. Pozitiv încă nu știm, că din cifra totală, câți sunt jertfiți cei de un sânge

Foileton.

Clipe grozave.

Traducere din André Theuriet.

Orășelele unor departamente sunt ca și plantele cari aparțin aceleiași familii: în fisonomie lor au trăsături similare care le demonstrează înrudirea. Specialitatea satelor din Haute-Marna este că sunt liniștite reci și zidite pe ridicături. Dintre aceste vechi cetăți, L... este fără îndoială una dintre acelea care întrunește cu mai multă fidelitate originalitatea caracterului familiar. Zidită în vârful unei coline stâncoase, apărată la sud printr'o cetate cu opt bastioane, își ridică diaspore Nord foarte pitoreștiile turnulețe mănăstirene, catredra cu profilul sever și zidurile reci de apărare din trecut, unde subsista încă un arc de triumf galo-roman. Aici e seminașul și casarma. Străzile reci sunt măturate de un vânt neîncetat aspru și rece. Aproape toate casele burgheze sunt precedate de-o curte umedă și sombră, apărată ea însăș împotriva curioșilor de un zid înalt și-o poartă închisă hermetic. Spre stradă prea puține ferestre; în schimb multe deschizături ce dau în grădinițele interioare și spre câmp. Se cunoaște numai decât că, locuitorii nu-și pierd vremea fără lucru.

Burghezii din L... de fapt sunt casnici, puțin

comunicativi și servili, cu toate acestea au firea plină de-un umor sănătos, sufletul exaltat și chiar escentric. Ei se aseamănă cu satul și casele lor sombre neconținute bătute de vânt, însă ale căror ferestre se deschid către un orizont larg și poetic. Și de sigur acestui larg orizont și acestor vânturi ascuțite au să le mulțumească umorul, verva și spiritul lor de independență înfrățit cu un sâmbure de predispoziție nebunatică.

Vărul meu Melasippe Rousselot locuia în acest orășel de un timp imemorial. Practica medicina și în persoana lui, erau concentrate toate calitățile și bizareriile compatrioților săi. Înalt, slab, rece și cu aparență riguroasă ca stânca sa natală, încăpăținat și pasionat în gusturile și părerile sale, pe lângă acestea avea simpaticea manie de colecționar, o droaie de greșeli ca și gurmandiera și neînfrânata tendință de-a păcăli pe de aproapele său. Iritabil și răpît, avea firea unui mistret; de multe ori chiar, era îndrăsnit până la temeritate. Se lăuda de-a nu fi avut frică decât o singură dată, iată între cari circumstanțe:

La 1870, departamentul Haute-Marne fu ocupat din luna August de către trupele germane. Ei ocupară Saint-Dizier, Chaumont, Bourbonne, cari erau punctele principale. Deși L... era un orășel important, Prusienii nu-l ocupară încă. Stăpânii de-a circula în dreapta și stânga, ocolind această poziție au crezut inutil desigur a pierde timpul și oamenii cu ocuparea lui. Astfel până la începutul lunii Ianuarie 1871 scăpă fără vre-un prusian și

fără pușcătură de tun. Cu toate acestea, ocuparea progresează, comunicația cu exteriorul deveni din ce în ce mai anevoioasă, alimentele începură să devină rare și scumpe. Și cum din zi în zi s'astepta asediul, fiecare făcea economii și era redus la post strict.

Se treziră deodată că ambulanța avea necesitate de produse farmaceutice și ar fi timpul suprem să se aprovizioneze. Știau că la depărtare de câteva poște la Recey-sur-Ource, există o farmacie militară protegeată de trupe franceze cari țineau ocupată partea, aceasta a departamentului Cote-d'Or, nestăpânită de Prusieni. Inșă pentru ca s'ajungi în acest orășel, erai amenințat să cazi în mâinile Germanilor. Vărul meu Melasippe Rousselot făcea parte din asociația Crucii Roșii de Geneva, se oferî deci cu multă îndrăzneală să meargă la Recey s'aducă chinina și antisepticul necesar.

Intr'o dimineață, împodobit cu armatura Crucii Roșii, bine învelit într'o bundă de blană, plecă în gabrioleta sa, trasă de un cal sprinten. Drumul era liber. Nicăiri nici un Prusian, nici pe platoul afară de sat, nici în pădurea din Auberive, și sosi la locul destinației, fără nici un obstacol. După ce-a sosit, și și-a umplut valisa gabrioletei cu o farmacie întregă, intră într'o căruciumă cu hotărârea să-și comande un prânz bogat.

— Dacă voi fi nevoit să postesc zilele ce au să vie, este just și rezonabil să mă satur bine astăzi.

și de o lege cu noi. Oricât vor fi cei morți înima ni-se frânge de durere, când ne gândim că aceia nu mai sunt. Deci și la poporul nostru acest fapt dureros este o mare rubrică de regres în creșterea populației poticnă prin dezastrul războiului în decursul celor aproape 5 ani.

Deodată cu atingerea scopului nostru sfânt: unirea Românilor într'un singur stat; precum și desrobirea noastră națională, visul nostru împlinit. — ne preocupă pe toți deopotrivă munca grea care ne așteaptă, — întru restabilirea ordinii, progresarea și prosperarea neamului întreg de-a putea ține echilibrul de stat mareț în șirul celorlalte popoare culte din Europa.

Ni-se întunecă mintea și ni-se cutremură cannea pe corp, când ne gândim la trecutul nostru subjugat și mai ales, cărturarii satelor, cei mai aproape de țărâmul nostru știm bine, câte piedeci și opintiri nesfârșite i-s-au pus bietului popor în calea sa de înaintare pe toate terețele. Mă opresc însă numai la singur pas oprit de dezvoltare și anume: stagnarea înmulțirii copiilor la țărâni.

Acești catastrofa observatorii au privit'o apatici, nu știam cum e mai bine a fi ori a nu fi! Bietul tată de familie privea cu groază înmulțirea copiilor, când cel născut venia pe lume, îl vedeai pe părinte năcăjit, se gândea la muncă grea ce-l așteaptă pentru creșterea copiilor, sentimentul de datorie față de familie slăbia, căci se gândea oare cum îi va crește, sunt 4—5 la număr, — apoi disperarea, patimile ei, și vedeai familia ruinată, copiii flămânzi, rău îmbrăcați, fără adăpost, cari crescute în voia sortii ajungeau slugi pe la străini pe câmpia Ungariei.

În timpul din urmă însă se observă în mod groznic deopotrivă atât la cei săraci, cât și la familiile cu dare de mână; împiedecarea nașterii, abortarea copiilor. Acest pericol cere tălmădire grabnică. Mamele sărace gândindu-se la susținerea copiilor, lipsurile și sărăcia, alegeau în secret la alte femei după sfatul abortării (aproape în fiecare sat se află astfel de doftorese.)

În cele mai multe cazuri vedem catastrofa: mama cade la patul de moarte lăsându-și soțul cu câte 4—5 copii între împrejurări desperate. Părinții mai bogați, asemenea împiedecă înmulțirea copiilor din motivul interesului de avere. Înmulțindu-se copii, se împarte averea dela vatra strămoșească câștigată cu mult năcaz și apoi scade reputația și vaza omului bogat, aceasta e credința lor.

S'a practicat aceasta tot mereu în așa măsură, că azi vedem pe sate o mulțime de neveste trăgându-și viața ofilită de pe o zi pe alta, fără voie și putință de lucru numărându-și zilele vieții zdruncinate, altele mai tami de natură, trecute peste criza blăstămată plângând despe-

rate dealungul străzii, căci le-a murit unicul copil și alții nu se mai nasc.

Cei dela putere priviau aceste scene zimbitorii, medicii de cari avem așa de puțini și aceștia aproape toți erau străini pe locurile românești, treceau cu vederea aceste fapte dure-roase.

În zilele de fericire pentru întreg neamul românesc, când se ține cont și de strigătul nostru răgușit de desperare, cuvine-se să împiedecăm grabnic stagnarea aceasta de creștere și înmulțire a neamului, să sanăm răul observat, ca să nu cauzăm prin indiferența noastră dezastrul catastrofal al neamului.

În nădejdea că vom vedea în mijlocul nostru medicii rupți din sufletul nostru, în primul rând e chemarea lor de a împiedeca răul.

Ar fi de dorit ca încurând să se înceapă o serie de prelegeri din partea cărturarilor cu concursul medicilor arătându-se publicului icoane cu schiopicomul și explicându-i-se urmările dureroase ce rezultă din practica arătată mai sus. Să se pună pedepse gave asupra moștelor sătești, cari esercitează abortarea copiilor la femei, făcând fel de fel de beuturi inveninate pentru clientela lor. Când povețele noastre or prinde rădăcini în sufletele mamelor și când frica de pedeapsă va opri sufletele negre cari săvârșesc păcatele, atunci progresul neamului nostru îi vom vedea cu ochii.

Lazar Igrisan.

Spre consolidarea României-Mari.

Ziarul Tagespost din Sibiu se ocupă în loc de frunte cu aprecierea dreaptă făcută de Gazeta Poporului hotărârii Sasilor dela Medias. La dorința, ca declarațiunea Sasilor să contribuie la întărirea și înflorirea națiunii săsești și României-mari — adaugă:

Dorința aceasta, ca toate cari ne vin acum delu Români cu cuvinte de nefățărît sentiment frătesc, o primim dând asigurarea, că noua noastră patrie, în care poporul nostru primește deplina libertate națională și posibilitatea culturală și economică de a se dezvolta, niciodată nu va avea motiv ca să se rusineze de cetățenii săi Sasi. Vom face tot ce stă în puterea noastră, ca să se asigure României viitorul mare, la care este chemată.

Franța și politica Italiei.

Sub titlul acesta ziarul *Neue Zürcher Zeitung* publică un articol mai lung, în care pune în lumină clară politica Italiei în cursul deceniilor din urmă și tendințele de expansiune în Orient.

Dam în resumat părțile mai interesante.

Din prilejul vorbirilor rostite la vizita regelui Victor Emanuel în Paris și a diferitelor comunicate oficiale, ziarele au scris, că în chestia Adriaticei ar fi unele disenzii între Italia și aliații săi. Noi nu avem impresia, că ar fi vorba de un contrast care să pună la grea încercare raportul de prietenie dintre Italia și Franța, pentru că interesul comun al amânduror țărilor, după un războiu cum nu s'a mai pomenit în istorie, a pătruns adânc în conștiința popoarelor.

Pentru lămurirea lucrului autorul întrebunțază opul lui *Albert Pingaud*: „L'Italie depuis 1870” apărut în 1918, în care se arată raportul Italiei către Franța în deceniile din urmă. Autorul nu este un visator: el privește politica de cece este: art., posibilităților: arată factorii cari determină diplomația italiana, studiază curentele psihologice și prin învâlmăsala faptelor conduce la înțelegerea Italiei. Prefața la cartea aceasta e scrisă de profesorul dela Sorbona, E. Denis.

Oricât de contrazicătoare și sovăelnică s'ar părea scriitorului superficial politica externă a Italiei, ea însă nu-i lipsită de logica internă. Politica unei țări e condiționată prin considerații materiale și morale. La Italiani aceste se reduc la patru ori cinci reguli fundamentale, cari arată fazele diplomației sale și indică și finuta ei în viitor. Primul și cel mai esențial motiv a fost apărarea statului tinăr încontra aceloră, pe a căror sudoare s'a întemeiat: împotriva principilor detronați și Papei, Napoleon III, apărut Roma cu armele, de aceea la 1870 Italia n'a sărit în ajutorul Franței. Ținuta nehotărîtă a Republicii franceze față de cler a ținut pe Italia, care-și temea capitala, între anii 1870—1880 în o situație de neutralizare între Franța și Germania. A n'aj contribuit și motivul dinastic, ca să aibă rezerve față de națiunea soră.

Cu vremea a trecut primejdia reînființării statului bisericesc și a unei propagande republicane din partea Franței, dar a rămas al doilea motiv conducător al politicii italiene: Părere, de rău, că la 1866 nu s'a realizat pe de-a-ntregul unitatea națională. Italia aștepta prilejul să-și realizeze aspirațiile asupra Tirolului de sud și Triestului și încă fără arme, dela masa verde. Congresul dela Berlin a fost prima decepție diplomatică a Italiei. Andrassy a răspuns lui Crispi în batjocură, că politica nu se face cu gramatica. Italia a ajuns la convingerea, că izolarea nu i-a adus poziția dorită între Puterile mari. La 1879, când s'a încheiat alianța între Germania și Austria, se părea că Ita-

În sala de mâncare a restaurantului găsi o societate numeroasă și veselă: ofițeri, medici-majori, delegați ai prefecturei, toți oameni de înțelegere și amatori de bucate alese. Cu multă veselie s'au așezat la masă și și-au comandat o listă de bucate escelentă: — pește copt, carne de mistret cu trufe de Burgundia, pulpă de căprioară la grătar, întovărășite toate cu vinuri escelente. La desert veni vorba despre eventualități militare și înaintarea dușmanului. Vărul meu povesti expediția sa și că în tot parcursul drumului său, găsi calea liberă.

— Dă vii dela L..., doctore, îl întrerupse unul dintre delegații prefecturei; când te reintorci?

— Măne dimineată.

— Aș dori să-ți dau o telegramă pentru subprefectul... Într'o afacere de urgență.

Melasippe grăbi să-și ofere autorității prefecturei serviciile sale. Consilierul redactă telegrama, o puse într'un plic oficial și-o predă vărului meu cu solemnitate, zicând într'un ton grav:

— Ți-o recomand în atențiune... E chestie de-o afacere foarte importantă și ți-ai fi recunoscător dacă ai putea-o preda chiar subprefectului în persoană.

În ziua următoare, după ce Melasippe așeză cu multă precauțiune misiunea oficială în buzunarul vestei sale, și după ce se sătură de o friptură gustoasă stropită cu vin, urcă gabrioleta, dădu sbici calului care plecă în galop pe drumul ce duce la L... Era timp frumos și senin, vinul restaurantului

din Recey procură vărului meu o dispoziție admirabilă și se simția înprosperat și înveselit. Eșind din Auberive, văzu un fermier cunoscut cum sta îngândurat în pragul sopronului, și-i strigă în glumă:

— Ei, bună ziua bade Sausseret, ce mai zici de lumea asta?... Doar aștepti Prusienii?

— Eu nu-i aștept de loc, response celalalt cu sarcasm, au sosit ei și fără să-i aștept eu... N'ai decât s'arunci o privire spre Montavoire!

Melasippe își ridică capul cu violență și în direcția indicată văzu ploaia neagră de Prusieni cari ocupaseră pădușita.

Se cutremură în tot corpul, sudori reci îi trecură pe spate, și dădu bici calului care porni în goană. Se gândia la telegrama importantă ce-o avea în busunar și o lume de reflexii lugubre îi trecură prin minte: „Drumul va fi ocupat... Au să mă caute... Vor găsi telegrama... Comunicația cu dușmanul sub masca Crucei Roșii... Codul militar nu cunoaște milă... Mă vor împuşca... Nu-i glumă!...”

Cum să îndeplinească misiunea patriotică ce i se încredințase, scăpând totodată de-o hârtie compromițătoare? Își aduse aminte subit de un roman ce-l cetise, în care se spunea că într'o circumstanță analoagă, o scrisoare a lui Henric III a fost nimicită după ce-a fost învățată de-a rostul... O idee: are să citească textul telegramei și să și-l întipărească, în memorie s'apoi arde hârtia. Poate însă că dreapta și în stânga pă-

durea este plină de sentinele dușmane. De sigur că este pândit și pân'acuma. Ar fi foarte suspect s'aprindă un chibrit și să ardă o hârtie, l'ar îmbrânci imediat. Preocupat de aceste gânduri teribile, cari îl făceau să se sguđuie în tot corpul muiat de sudori reci de moarte, pipăi deodată în buzunarul blanei pipa sa. „Sunt scăpat, își zise, să-mi aprind pipa cu o fașce de hârtie e foarte natural și n'are să sulezeze bănnieli. Opri calul, prepară chibritele, deslpi plicul cu telegrama la scutul pălării și începu s'o citească.

Iată cuvânt de cuvânt conținutul ei:

Prefectura dela Cote-d'Or, subprefectului din L...”

„Bună ziua pișicherule; ce mai faci? Trebuie că te plictisești de moarte în vârful stâncetale... De seară avem să golim un pahar în sănătatea ta... Gaston.”

— Al dracului să fii tu! injură Rousselot motolind hârtia și aprinzându-și pipa, v'ati bătut joc de mine!... Fireați ai dracului!...

Se'ntoarse în pace în L... după cum a plecat. Însă și astăzi după atâția ani, vărul Melasippe n'a iertat redactorului telegrama această glumă. Ori de câte ori își povestește aventura, adaugă arătându-și pumnul, pa'că ar sta în fața mistificatorului:

— Am să-l răsplătesc... Să mi-l întâlnesc vre-o dată!...

Trad. Tulia Bogdan.

lia se va alătura la Franța, dar aferul din Tunis a schimbat cu totul situația.

Acum venim la al treilea factor al politicii italiene: poziția maritimă și trebuința de expansiune colonială. Cu un litoral de 6000 km., situată între două mări, peninzula Italiei nu poate rămânea indiferentă față de soarta litoralului din față. Expansiune, naturală a poporului tinde la un contact cu partea de dincolo, prin comerț, emigrare și colonizări; tendința de apărare caută puncte de sprijin pentru flotă. Italia și-a îndreptat privirea întâi spre Marea mediterană, unde o atrăgea Africa de nord. Centrul dorințelor de colonizare a fost Tunisul, dar diplomația franceză a prevenit Italia. De data aceasta ruperea a fost definitivă. Violarea intereselor Italiei în Marea Mediterană a fost de ajuns, ca Italia să treacă la 1882, în alianța întreită, jertfînd pe un timp planurile de irendentism. Crispi însă a greșit, pentru că Puterile centrale n'au fost în stare să schimbe în Marea Mediterană status quo, și Italia a fost nevoită să se întoarcă la Anglia și Franța, ca să-și poată valida protectoratul în Tripolis. În cursul timpului a făcut încercări la Maria Roșie, dar acestea s'au sfârșit cu eșecul din Abesinia. Tripla Alianță a avut dela început, pentru Italia defavorul, că putea să ajungă într'un războiu continental din cauza Alsaciei și Lorenei, fără să i se garanteze, în schimb, scutul necesar dinspre Mare.

Chestia Adriaticei în înțelesul, că Italia vrea eghemonia și nu numai părtășie la putere, este productul dezvoltării ei de mare putere. Situația geografică diferită a celor două țărături a transpus preponderanța strategică și de comunicație pe partea Austriei. Italia era îngrijorată, când politica veneză gravita tot mai mult spre Sudul Adriaticei, vrînd să facă din Albania o nouă Bosnie. Și prin ocuparea Valonei, (situată la punctul cel mai îngust al canalului Otranto.) era primejdia ca Marea să devină: mare austriacă, în care Italia ar fi rămas închisă. Istoria Albaniei, în ultimele decenii, se rezumă în acțiunea Austriei și contraacțiunea Italiei, avînd să întîmpine și rezistența clerului croat, care s'a făcut unealta Vienei. Dar Italia, privia și mai departe. Creșterea puterii Habsburgilor pe socoteala Turcilor, năvala spre Salonic oare nu primejdiau influința ei în Orient? Ceeace-și temea de ocupațiunea franceză în Tunis, o amenința, în măsură cu mult mai mare din partea Austriei. Dorințele ei de recompensă nu erau bîgate în seamă în Viena pe când în Paris afla înțelegerea deplină. Diplomații francezi binevoitori ca: Deleassé, Pichon, Barrère au lucrat de mult la o împăcare a intereselor în Marea Mediterană și mulțumită acestei înțelegeri Italia a avut posibilitatea de revanșă în Tripolis, la trei ani după criza din Bosnia.

Astfel vedem cum în diferitele perioade ale politicii italiene stăpînește când un motiv, când altul, după împrejurări și dispoziție. După războiul european, asigurat cele dintîi trei cerințe, acum e

fișesc, ca diplomația Italiei să-și îndrepte toată atențiunea asupra chestiei Adriaticei și asupra chestiei orientale. Că aici dă de interesele contrare ale Slavilor și Grecilor, nu-i motiv ca să contestăm îndreptățirea pretenziunilor ei. Dacă de-o parte se accentuează principiul de naționalitate și rassă, Italia poate să se provoace la avântul ei cultural; și greșim, dacă am crede, că viitorul drept al națiunilor n'ar admite nici un compromis între interesele vitale ale unui stat constituit și între dorințele naționale ale statelor cari se vor înființa.

Pingaud însoțește expunerile sale și prin o constatare de natură psihologică. Arată susceptibilitatea Italiei, de a nu fi socotită de cantitate neglijabilă. — Pe cât de clar și de logic gîndește poporul francez în chestii politice, pe atât de mult află plăcere poporul italian în situațiile complicate. Vieța îndelungată de state mici a dezvoltat la poporul italian o virtuozitate în combinații. Idealismul propriu poporului italian trebuie să influențeze din vreme în vreme și conducerea statului.

Să se convoace congresul preoțesc!

Suntem rugați să dăm publicității aceste rânduri:

În nr. 2 din a. c. al **Telegrafului Român**, cetim surprinzătoarea **lămurire în chestia congresului preoțesc, că suntem autorizați a declara (cine? și de cine?), că apelul Drului Crăciunescu s'a publicat fără știrea și aprobarea conzistorului arhidiecezan** (cine preține aceasta?) și că s'a ales un comitet, care va statori programul și va convoca congresul! (cine l'a ales? Din a cui încredințare?)

Iarăși piedeci? — Iarăș conzistorul, și încă cel de sub guvernele ungurești, conzistorul lui Mangra?

Congresul preoțimeii tinde la organizarea spirituală a tagmei în vederea unei munci viitoare, și nu atinge canoanele și instituțiile canonice. Preoțimea își cere drepturile și prestigiul, vrea să și le apere singură, nu prin ceice nu-i le-a știut apăra până acum. Când toți se organizează neîmpiedecați, — noi ne izbim de piedeci?

Ca urmare pretîndem, ca în timpul cel mai scurt comitetul de inițiativă, **despre care știm noi, să concheme la congres preoțimea din Ardeal, Banat și Bihor.**

Și să veniți toți preoții, **veniți!** Să arătăm, că voința noastră a tuturor e una și aceeași, că ne simțim în stare a porni și noi o muncă unitară și independentă, care să înalțe poporul și să ne asigure cinstea și vaza.

Celce nu vine — fără a avea motiv justificator plauzibil, e vrednic de disconsiderația, de care s'a împărțit totdeauna.

Preoții: -

**Gheorghe Maior,
Stefan Morariu,**

**Ioan Crăciun,
Tit Morariu.**

(Toate ziarele românești sunt rugate a reproduce.)

Kramarz în Franța.

Intr'un ziar francez citim aceste frumoase rânduri despre calvarul și satisfacția lui Kramarz:

Domnul Carol Kramarz, presidentul consiliului de miniștri a republicii ceho-slovace, a sosit la Paris pentru a participa la conferința de pace, unde în ședințele plenare ale păcii va reprezenta statul ceh împreună cu d. Benes ministrul afacerilor externe. În dorința sa de a încunjura Viena, care îi reamintește multe suveniri neplăcute, în graba sa spre acest Paris unde îl așteaptă mulți prieteni, a venit prin Bavaria înainte de datul pe când a fost așteptat, călătorind în un vagon simplu, iar vagonul de salon ce a fost trimis din partea guvernului francez a putut să-l ia numai la Bellegarde. **Journal des Debats** a avut plăcerea de a saluta pe d. Kramarz, alături de omul de stat eminent a cărui nume evocă atâtea lupte din trecutul nu îndepărtat și recent pentru drepturile și independența Boemilor, pe vechiul corespondent al nostru de acum 25—30 ani. Aceste corespondențe ale dlui Kramarz în un moment interesant a politicii cehe, nu leagă primele legături între acest jurnal și între Boemi; ci ele formează un inel în lanțul raporturilor, pe cari Cehii nu le-au uitat.

Când d. Kramarz a venit la noi, de multă vreme ieșise din școala noastră de științe politice; a început deja a se afirma ca persoana marcantă a unui partid. Nu reamintim rolul său politic din anii cari au precedat războiul, opoziția sa față de tripla alianță, intervențiile sale în delegații, politica de unificare a slavilor, tendința sa către un federalism austriac care a trebuit să se desvolte cu desfășurarea evenimentelor în o cerere a revendicării complete și a independenței statului ceho-slovac la realizarea căruia el a contribuit foarte mult.

Nu trebuie cu atât mai vîrtos să prezintăm pe larg rolul său în decursul războiului, arestarea lui de 26 luni în temnițe militare, acel proces grozav în contra căruia colaboratorul și amicul nostru August Gauvain a protestat prin un articol în ziarul nostru; apoi condamnarea lui la moarte cu amenințarea unei execuții foarte apropiate. Și apoi tentatului comis dar nereușit; pe noi toate aceste lumi din urmă cazul grozav de trist a tentatului comis dar nereușit pe toate acestea ne îndreptătesc a saluta în d. Kramarz pe un om fericit, un amic vechiu și dovedit a țării noastre. Am dori că de s'ar putea să rămână puțin printre noi, lucrînd pentru țara sa proprie, pentru că interesul Franței este de a o vedea constituită solidă și plină de putere, cu autoritatea pe care i-o dă situația ei și vechile simpatii.

(Journal des Deb.)

Pierre de Quiriele.

HOTARE.

Hotare!... un brâu stropit cu lacrimi ce 'ncinge-o sîngerată țară

Un brâu cernit pe care apasă blesteme multe și ocară....

— Au ridicat movili de țernă, cuprinsul prăzii să-l însemne,

Și zisu-le-au cei tari: hotare, unor nelegiuite semne.

Și frați nu mai avură voe la frați durerea să-și trimită,

Dincol-de țerna sfîrticată, pe altă țernă nerobită

Și raza ce din altă țară spre frați lumina și-o aruncă.

N'au drept s'o vadă îngrădiții ce gem sub strașnica poruncă.

În legi de fer încins-au trupul celor cu lacrima oprită,

Violenii, vrînd din el să stoarcă un strop de dragoste slită.

Și fierul legii îl spoiră cu-argintul gândului de bine,

Dar sfîntul adevăr îl spune moenita jale din suspine.

Hotare au făcut violenii, dar nerobită-i o putere

Ce nu-s în stare s'o 'ngrădească, și dreptul sîngelui îl cere:

E sfînta dragoste de frate ce geme-nchisă 'n mii de piepturi

În așteptarea răzbunării atîtor intinate drepturi.

(Din Ilustrațiunea 1916.

G. ROYICĂ.

Suferințele Românilor dinăreși.

Comitagi sârbi neliniștesc viața pașnică a Românilor.

Primum scrisoarea următoare:

Domnule Redactor,

Armatele sârbești, sub masca de a face ordine în Bănăt nu se îndestulesc cu aceea, că având forța militară la mână dispun fără temei asupra vieții Românilor din această scump mărăgărit al românismului, ei ca opera lor necrestinească să fie cât mai insuportabilă, au dat voie unor bandiți să ajungă stăpâni pe linia dunăreană de la Orșova până la Bazias. Acești ziși vorțici sârbi (comitagi) cu știrea și învoirea comandelor militare sârbești, sevârșesc crime, ce și celor mai rabiți țizaiști pot tine concurența. Administratorii sârbi (autohtoni) în concurență cu bandiții numiți și în conțelegere cu militarii sârbi persecută pe Români, așa că temnițele Belgradului vor trebui lărgite. Țărânuțului român de la Dunăre dimineată când se scoală primul gând e, că oare până seara rămâne-i va vr'o cămașă nefurată de Sârbi. Și apoi dacă noi intelectuali ne-am ridicat vocea cu plângere, răspunsul a fost statariul cnută și internarea. Așa, că și eu am fost silit a petrece sfintele ceasuri ale Nașterii Domnului prin culmele dealurilor pânăce am ajuns la Hateg la frații mei numai în vis văzuți. Am scăpat numai ou îmbrăcăminte ce-i pe mine. Dar ce-i de făcut! Trebuie să suferim, ca cu atât mai sfântă să ne fie „ziua învierii” și nouă dinărenilor. Da așa are să fie! „Sumpa floare a românismului” și ea are să horeze la munta Transilvaniei, ea va găti masa gustoasă pentru ospățul ideal. Și Bănătul își va îmbrățișa pentru vecie frumosele ei surori. Moment divin vino cât de grabă!

Mladin Mareș,
refugiat cleric dinărean.

Cătră colegii noștri funcționari de bancă.

Discutând anomalile create de războiu în situația multor colegi, apoi necesitate, remediilor pentru acele anomalii, și în general situația noastră a funcționarilor de bancă, în ziua de 11 crt. ne-am adunat la „Albina” 25 funcționari de la mai multe bănci din diferite părți la o consfătuire intimă.

Aici s'a stabilit uniformitate de păreri și cu unanimitate, că organizarea funcționarilor de bancă profesioniști într'un corp solidar și conștient de importanța sa între împrejurările de azi este o necesitate de viață. Conferința a delegat astfel din sinul său un comitet aranjator, însărcinându-l să facă toate pregătirile necesare pentru un *congres al funcționarilor de bancă români profesioniști* din Ardeal, Bănăt și părțile locuite de Români din Ungaria și să convoace acel congres în timpul cel mai scurt posibil.

Iată de ce noi, subsemnații membri ai acelu comitet aranjator, ne adresăm către toți colegii noștri de pretutindeni, rugându-i să ne trimită de urgență (cel mai târziu până la 15 Februarie n.) memoriile lor, conținând descrierea anomaliilor ivite în situația adevăraților funcționari de bancă din ținuturile lor, dar indicând și căile și mijloacele pentru remediarea acelor anomalii.

Dată fiind necesitatea urgentă a organizării noastre într'o corporațiune, care va trebui să a-pere cu efect real imediat toate interesele materiale și morale ale colegilor celor mai nefericiți, mai adresăm către toți colegii noștri rugarea să se gândească la colectarea capitalului necesar fondului general de ajutor imediat pentru funcționari.

Este ultimul moment și ultima șfortare pentru ca să adunăm într'un mănunchiu toate puterile colegilor noștri, pentru ca să ajutăm imediat pe cei mai prigoniiți de soartea nemiloasă și nemeritată, până nu se răspândește lozinca: „Azi mie, mâne tie”.

Funcționarii de bancă profesioniști sunt creerul și nervii vieții noastre financiare economice, comerciale și industriale. Astfel așteptăm dela toți cei interesați, să hotărască imediat dacă creerul și nervii economiei noastre naționale trebuie să se prăpădească sau nu?

Memoriile să se adreseze la Redacțiunea *Revistei Economice*.

Sibiu, 16 Ianuarie n. 1919.

Iosif Lissai, Constantin Popp, Petru Manole-Nic, Munthiu, Anast Boiu, Dr. L. Ghermna, Vasile Vlaicu, I. B. Păcurar, Ioan Rebeș, Virgil V. Bontescu, Dr. Tib. Brediceanu, Șofron Roșca.

Aviz

Studentimei Universitare.

„Societatea studenților Ardeleni” din Iași face cunoscut tuturor studentelor și studenților universitari din Transilvania, Banat, Crișana și Maramurăș, că se pot încă înscrie la toate facultățile Universității din Iași. Până acum numai facultatea de medicină a fost deschisă. Celelalte facultăți se vor deschide în cursul lunii Ianuarie v. 1919.

Președintele Societății studentești:

VIRGIL POPOVICIU.

NB. Informațiuni de amănunte se pot primi dela Societatea studenților Ardeleni, Iași, Căminul studentesc, Strada Lascar Cărgău.

INFORMAȚIUNI.

Un monument generalului Dragalina la T.-Severin. „Cercul de cultură și propagandă națională” din T.-Severin, înființat pe front de către un grup de ofițeri de rezervă, a luat laudabila inițiativă de a ridica în T.-Severin un monument generalului Dragalina. Pe cale de festivaluri și de subscripție publică, un comitet special alcătuit luptă să adune fondurile necesare acestui monument, a cărui executare va fi încredințată unui artist de seamă. Publicul severinean are fericita ocaziune de a contribui la o acțiune frumoasă, care poate sluji de altfel ca pildă și altora, din alte părți.

Nu se cuvine să fie uitați acei cari, ca generalul Dragalina, și-au făcut pe deplin datoria, nesocotind moartea în fața dușmanului. Iar la recunoștința pururea vie pentru marele ostaș al cărui nume nu trebuie uitat, guvernul trebuie să adauge — dacă nu cumva a făcut-o — grija sa pentru cei ce au rămas în urma eroiului.

Regele Italiei a conferit M. S. Reginei noastre Maria medalia de aur acordată „Bine meritantilor ai sănătății publice.” Prin această medalie, regele Italiei a vrut să dea o înaltă mărturisire de profundă admirație pentru opera neîntrecută a M. S. reginei României. Baronul Fasciotti, ministrul Italiei, a fost primit în audiență de Majestatea Sa, spre a-i remite medalia în chestiune.

Blocada continuă. Agenția Reuter are informația că iată de puterile centrale se va menține blocada cu toată asprimea cu excepția convențiilor privitoare la alimentație ale Consiliului suprem.

Poșta aeriană internațională. Directorul societății engleze Marconi Wireless Company Godfrey Isaacs dă de știre, că s'a deschis comunicația de aeroplane cari circulă între Anglia și punctele mai apropiate din Europa făcând serviciu de poștă, transport de mărfuri în cantități mai mici și de persoane. Mai târziu comunicația aeriană va fi lărgită peste întreg

teritoriul pământului. Directorul numitei societăți a declarat, că societatea va monta pe fiecare aeroplan telegrafie fără sârmă și are la dispoziție în acest scop și numărul suficient de telegrafisti. Inceputul se face cu 4000 aparate provăzute cu aparate marconiene. Stațiuni radiografice se vor ridica chiar și în ținuturile cele mai depărtate ca la granița Casmirului și hotarele Chinei. Lordul Weir, ministrul comunicației aeriene al Angliei a spus în Manchester că trupele aeriene ale aliaților număra la sfârșitul războiului 30 mii ofițeri, 260 mii soldați de rând și 30 mii femei și băieți. Despre viitorul aviaticeii ministrul englez a spus că Anglia dispune de avioane cu echipaj de 7 oameni și 30 călători, cari se pot până la înălțimi de 10 mii urme și pot face un drum de 1200 mile engleze, fără întrerupere. Aceste aparate pot coborî până la înălțimea mării și apoi cu ușurință să se ridice iarăși. Cele dintâi măsuri cari are să le ia ministerul comunicației aeriene, trebuie să fie lărgirea și perfecționarea comunicației aeriene între diferitele țări. În acest an se va convoca un congres și popoarele lumii peste 4—6 luni, căzând de acord se vor putea bucura de nouă mijloc de comunicație.

Unde este Zaharie Bârșean? Cetim în *Unirea* din Blaj: Când va fi chemat în fruntea teatrului român de dincoace de Carpați? Ce înseamnă trăgănarea aceasta atât de neexplicabilă? Ori așteptăm până ce vin trupe nechemate, ca să ne fericească de pe scenele teatrelor cu piesele lor improvizate, adunate de pe bulevardele orașelor mari? Ori poate nu s'a terminat încă cu organizarea secției de teatru în cutare ministeriu?

Ar fi timpul, ca să mai eșim din atmosfera greoaie în care ne-am pomenit. Destul a fost era Kreis-inspectorului austriac cu retortele lui oficiale. Mai facă-se ceva și fără anchete, fără conferențe, fără vorbărie, fără proces verbal.

Garanta reușitei oricărei acțiuni este destoinicia persoanei, care o inițiază. Mite sapientem... Chemati pe d. Zaharie Bârșean și-l încredințați cu inaugurarea teatrului român în Transilvania. E ardelean, ne cunoaște istoria, gustul, arta, literatura. Aici și-a făcut prima școală de teatru. Știe pretențiile noastre artistice, înțelege misiunea de Thalia română trebuie să aibă în Ardeal. E ardelean, scriitor și poet. S'a validat prin puterile sale, prin talentul său, prin aptitudinile sale distinse.

Are o mare misiune pe acest teren, primită încă dela fondul de teatru. S'au schimbat vremile înspre bine, nimic nu-l împiedecă, ca să facă pe apostolul acestei misiuni.

Chemati-l în fruntea teatrului și stați-i într'un ajutor. Teatrul e școala adulților, avem urgentă lipsă de aceasta școală. Cultura, arta românească vrea să vorbească, delicat și dulce, de pe scena a celor orașe cari au devenit ungurești tocmai sub înfrâurirea teatrelor.

Să vedem deci teatrul român înfăptuit, dar cât mai îngrabă. Dar înfăptuit pe scenele teatrelor și nici decum în birourile ministeriale. Dr. O. Prie.

Permisele pentru Transilvania se eliberează de baza unei cereri timbrate, adresate marelui cartier general, biroul 2, contra-informațiuni. În cerere se va arăta clar: domiciliul actual, precum și cel pe care îl va lua; scopul pentru care merge în Transilvania, localitatea și timpul cât va sta acolo. Petiționarul va înregistra cererea și va lua număr; după 6 zile se va prezenta pentru rezultat. Orice intervenție spre a grăbi eliberarea permisului este exclusă deoarece în timpul celor 6 zile urmează a se îndeplini formalități neapărat necesare și fără de cari nu se poate da aprobare. Petițiile se vor prezenta Marți, Joi și Sâmbătă între 11.30—12.30.

Un preot român atacat pe uliță. În 2 Ian. am săvârșit slujba dumnezeiască în biserica din filia Magyarhomorog. Când vineam dela biserică în căruța spre matra Săcal, pe stradă m-a lovit în cap un ostaș maghiar și a voit să mă omoare sub cuvântul, că eu sunt autoriul ideii de a câștiga steag național român în Săcal, și respective că eu l-am cumpărat. Martor la fapta acestui bandit a fost numai căraușerul meu un băetandru de vr. 16 ani, alt martor n'am, sau cel puțin eu n'aveam nifericirea mea pe nime n'am văzut. Nici eu nici căraușerul nu știm cum îl cheamă, și cum că unde locuiește acest bandit. Până acum cercetarea încă nu s'a făcut.

Vă rog cu multă înzistență să binevoiiți a publica în ziarul dvoastră acest caz de crimă săvârșit contra cauzei noastre naționale. *Vasile Bodor*, preot în Săcal.

Generalul Gambetta se mută la Arad. Generalul Gambetta, comandantul trupelor franceze din Banat, care cum se știe își are sediul în Timișoara, se va muta în curând la Arad. După o versiune aceasta s'ar face în legătură cu retragerea trupelor sârbești din Banat și locul acesta îl vor ocupa trupele franceze.

Cu ce argumente apără Ungurii integritatea Ungariei. După o știre particulară din Neoplanta, acolo au avut loc ciocniri între Sârbi și Unguri. Duminică a sosit în oraș știrea despre avertismentul Ententei. Ungurii lăbindu-se între ei vestea avertismentului au început să demonstreze împotriva Sârbilor. Un grup de Unguri cu un steag unghuresc în frunte, și cu cocarde unghurești au încercat să facă demonstrație pentru integritatea Ungariei. Între Sârbi provocati și Ungurii demonstrații a avut loc o încăierare sângeroasă, încât a trebuit să intervină trupele regulate sârbești, cari dând salve oarbe i-a împrăștiat pe demonstrații.

Iosif de Habsburg se apără. Népszava a învinuit pe Iosif Habsburg, că în calitate de comandant n'a îndrăznit să meargă între soldați, dintr-o dată ordina să puște între ei cu mitraliere. Iosif de Habsburg se apără și a declarat unui ziarist, că lucrul s'a întâmplat așa: În 24 Octombrie am primit ordin, să călătoresc la Viena și să iau apărarea Ungariei întregi. În Bozen șeful statului meu major a raportat că două regimente maghiare nu mai vreau să lupte la frontul italian, ci doresc să meargă acasă. El a cercetat regimentele acestea și le-a vorbit. A rugat pe soldați să mai aștepte o zi două, când îi vor transporta acasă, pentru că el ia comanda pentru apărarea țării și regele a făcut promisiune în direcția aceasta. Tot atunci a primit știrea, că alt regiment s'a încunjurat cu tranșee și prin granate și foc de mitraliere, oprește orice apropiere. M'am decis să merg acolo, dar generalii mei au zis să aștept până dimineață, căci soldații au distrus toate drumurile. Eu am făcut raport despre lucrurile acestea, de aici învinuirea de lașitate.

Ce privește învinuirea de masacrare a trupelor: În 1915, la luptele din pasul Dukla, un regiment nemaghiar s'a predat, ce a costat viața alor 4500 soldați maghiari. Ca să împiedec și alte cazuri de natură aceasta am îndreptat foc asupra unui regiment nemaghiar, ca să nu se poată retrage.

Din apărarea aceasta postumă, vedem cât de mare a fost însuflețirea popoarelor din Austro-Ungaria pentru războiu în toate fazele lui. Regimentele au fost silite la luptă numai prin mitraliere. A fost deci inevitabilă prăbușirea rușinoasă a acestei monarhii, care de mult și-a trăit traiul.

D. Thomas Archbold a fost însărcinat să funcționeze în calitate de agent consular al Angliei la Brașov, până la sosirea unui vice-consul.

Tren de persoane între București și Vârciorova. Direcțiunea căilor ferate române a hotărât să pună în circulație trenuri de persoane între București și Vârciorova. În fiecare zi va pleca un tren la orele 7 și 30 minute dimineața și va sosi la Vârciorova la orele 10 seara. Din Vârciorova va pleca dimineața la orele 7 și 50 minute și va sosi la București seara la orele 10 și 50 minute.

Rezultatul alegerilor pentru adunarea națională în Prusia. Alegerile pentru adunarea națională în Prusia s'au sfârșit cu rezultatul următor: Socialiștii au primit 138 mandate, socialiștii independenți 24, democrații 62, partidul central 74, partidul țărănesc 19, naționaliști germani 38 de mandate.

Datoria Statelor din fosta monarhie austro-ungară. Datoria publică a fostei monarhii austro-ungare era la 31 Octombrie 1918, 127 miliarde 983 milioane coroane, dintre cari 84 miliarde pentru Austria și 43 miliarde pentru Ungaria. Împărțită această datorie la diferite state care compuneau monarhia, revine fiecărei

câte 25 miliarde. În acest caz se crede că Austria germană anevoe va putea face față acestor grele obligațiuni.

Situația în România. Ziarului oficios francez *Le Temps* i-se telegrafiază din București:

Reprezentanții Transilvaniei și ai Bucovinei au participat la consiliul de miniștri al României, unde prin decretul-lege ce va fi publicat — s'a decis — pe baza adunării naționale dela Alba-Iulia, uniunea definitivă cu regatul României a ținuturilor române menționate în actul votat de această adunare.

Prin un al doilea decret-lege, consiliul Româniilor din Ardeal este autorizat, ca până la unirea completă să conducă afacerile novelor provincii române.

Administrația, cu excepția acelor cari aparțin afacerilor externe armata, vama și telegraf, siguranța generală de stat cari vor aparține guvernului central din București, — celelalte le vor conduce ei. În sinul guvernului din București, ținuturile nouă vor fi reprezentate prin miniștrii fără portofolii.

Prin decis ministerial, minele de Petroșeni, cari au aparținut statului ungar, vor trece în dreptul și posesiunea statului român, de care se va ține și administrația lor.

Prin urmare în înțelegere cu Consiliul național din Transilvania ministrul de industrie și comerț e autorizat a lua în posesiune minele acestea. Minele aparținătoare societății unghurești sau unor persoane din alte țări, cu cari România e în stare de războiu, vor fi așezate sub sechestru.

În urma unui decis al consiliului de miniștri, care văzând lipsa aproape totală de bucate și de articli de cea mai mare necesitate, ca încălțăminte, vestminte, articli sanitari pentru tren etc., guvernul va interveni la aliați ca să le pună la dispoziție articli necesari, fie direct, fie prin depozitele lor din diferitele porturi ale Europei, fără a trece prin comisia interaliatilor din Londra.

Actualul birou ministerial se divizează în două secții ministeriale corespunzătoare lipsurilor nouă, Unul va fi ministerul de economie națională și de comerț, altul de industrie și muncă.

Foia oficioasă a publicat decretul lege referitor la reforma agrară. Sunt împărțite țăranilor domeniile coroanei (a statului) a casselor rurale, a persoanelor morale private și publice și a fundațiilor de tot felul. Maximul proprietății rurale este stabilit în 300 hectare. Asupra celor ce trec peste aceasta va fi aplicată legea de expropriare.

Guvernul român nu s'a remaniat până la reînțoarcerea lui Brătianu.

În prezent Brătianu e în pertractări cu Tache Ionescu, și e probabil că vor forma un cabinet național.

Colectă. (Continuare). Colecta din Nădlac: Banca Nădlăcană 500 cor. Nic. Chicin preot, Dim. Stroja econom câte 200 cor. Dr. I. Chicin medic, Nicolae Mărginean econom, Vas. Sildan șef. pol., I. Stroja econom, Uroș Mărienț, Nic. Mărginean, I. Mărginean, U. Morariu, Uroș Pătean, Vas. Sima econom, A. St. Șuluțiu secretar, D. Caba, dr. R. Chicin avocat, I. Mercea, notar, com., Gligor Tiriac econom, Lazar Caba econom, A. Petrovici dir. de bancă câte 100 cor. St. Stroja econom 60 cor. I. Lugojan învățător, G. Petrovici inv., S. Chicin econom, St. Lazar econom, vâd. E. Pleș, P. Pătroi faur, P. Roșuț econom, Tr. Ghiurcovici econom, G. Stroja econom, câte 50 cor. St. Luțai negustor 25 cor. R. Tăucean inv. 40 cor. Vinc. Drăgan econ. D. Drăgan econom, Uroș Totorean inv. St. Faur croitor câte 20 cor. Samson Lugojan inv. pens. Dim. Caciuca câte 10 cor.

Colecta din comuna Micălaca e 810 cor., colecta specifică cu numele dăruitorilor nu s'a adus.

Colecta din comuna Macea e de cor. 81.50 despre care colecta specifică, cu numele dăruitorilor nu s'a adus.

SERVICIUL NOSTRU TELEGRAFIC.

Budapesta. — Dela un călător sosit din Oradea-mare am primit informația, că prin Oradea-mare au trecut un număr mai mare din trupele maghiare roșii, ducându-se spre Beiuș. La fiecare gară, pe această linie, au fost lăsate detașamente. Poporația e foarte îngrijorată temându-se de noi atrocități.

Viena. — *Fremdenblatt* anunță că comandantul suprem al trupelor engleze la ordinul guvernului din Londra a luat în 18 Ianuarie în stăpânire Constantinopolul. Guvernul englez motivează acest demers cu ținuta pasivă, ce o arată guvernul turcesc față de agitațiunile împotriva Ententei ale tinerilor Turci, conduși de Enver pașa și Talaat pașa, cari se găsesc în Constantinopol.

Paris. — Ieri, conferința de pace a continuat discuția asupra coloniilor germane. Francezii pretind Kamerunul și pretențiunea și-o bazează pe un contract încheiat între Franța și Anglia și prin care Franța se obligă să introducă o administrație liberală și care va asigura indigenilor ridicarea lor culturală. Ceilalți delegați sunt pentru pretențiunea Franței.

Wilson a făcut propunere ca asupra coloniilor germane să decidă liga popoarelor și așa ar trebui să-i premergă înființarea ligei popoarelor. Dar aceasta e o chestie foarte complicată.

Sunt însă chestii cu mult mai urgente decât aceste, ca de pildă divergențele ceho-polone, așa că aceste trebuie discutate în primul rând. Se vede că chestia ceho-polonă va fi rezolvată, croindu-se o zonă neutrală, care o va ocupa trupe de-ale Ententei. O discuție foarte agitată s'a desfășurat între delegații italieni și jugoslavi aruncându-se în discuție întrebarea cine a provocat descompunerea armatei austro-ungare și cui îi compete acum flota fostei monarhii.

Propunerea americană intenționează internaționalizarea coloniilor germane. Primirea acestei propuneri pare dealcum de importantă și pentru rezolvirea problemelor balcanice, iar totodată înlătură pentru totdeauna pericolul galbin în Oceanul Pacific, predându-se ligei popoarelor insulele, cari le cer Japonezii. Insulele Marshall și Carolina vor fi astfel internaționalizate.

Wilson după ședință s'a întretinut timp mai îndelungat cu delegații Italiei.

Paris. — Ziarele franceze scriu că conferința de pace a primit cererea statelor mici, ca să li se admită reprezentarea conferinței prin mai mulți delegați, decât li s'a stabilit la început.

Proiectul lui Wilson privitor la înființarea ligei popoarelor se va da în publicitate.

Redactor responsabil: Dr. Sever Miclea.
Editor responsabil: Aurel Rusa.

Cea mai bună calitate de perii și pămătuțe, în sortiment bogat, se pot cumpăra cu prețuri avantajoase, în prăvălia fabricii lui

Alexandru Maár

Revânzătorilor cu preț redus.

ARAD, Deák Ferenc utca nr. 2.

(Ma-43)

Intreprindere Română

Prima societate română
de import și export
S. ITU & COMP.
SIBIU

Se ocupă exclusiv cu importul și exportul internațional al materialelor brute semifabricate și fabricate. Legături comerciale internaționale. :: :: Corespondență în limbile română, franceză, italiană, germană, și maghiară. :: :: :: 141

PIETATE („Kegyelet“)

intreprinsă de înmormântare și transportarea cadavrelor

ARAD, str. Weitzer János Nr. 7. Telefon Nr. 885.

Primește: În mormântări dela cele mai simple până la cele mai pompoase cu prețurile cele mai convenabile. Mare depozit permanent de sicrie de metal și lemn și totfelul de articli necesari la înmormântări. :: :: Bo 42

CEL MAI MODERN INSTITUT
 TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
 UNGARIA ȘI TRANSILVANIA.

„CONCORDIA”

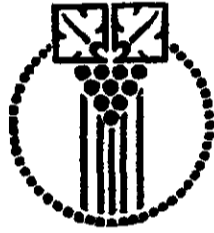
TELEFON
 Nr. 750.

SOCIETATE PE ACȚIUNI.

TELEFON
 Nr. 750.

ARAD

STRADA ZRINYI, NUMARUL 1/a.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Executare
 promptă.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișee, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipărituri pentru bănci și societăți, precum și tipărituri advocaționale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucruri de aceasta branșă de la cele mai simple până la cele mai fine.

Prețuri
 moderate.